

**MOUNT
RESILIENCE**

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen – mitä se tarkoittaa matkailussa?

Miten muuttuva ilmasto näkyy matkailuyritysten arjessa
ja mitä siihen varautuminen käytännössä tarkoittaa

Lapin matkailun pyöreä pöytä, Rovaniemi 4.5.2026

Laura Hokajärvi, Lapin Matkailuelinkeinon Liitto

**Funded by
the European Union**

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor CINEA can be held responsible for them.

MountResilience-hanke

- ▲ **UNIMONT – Milanon yliopiston vetämä hanke**
  - Rahoitettu Horizon Europe – Miss-2022-Clima-01 – ohjelmasta.
- ▲ **Hankkeessa on mukana 47 kumppania 13 Euroopan maasta**
- ▲ **Hanke kestää 54 kuukautta**
  - 1.9.2023 – 29.2.2028
- ▲ **Hankkeen kokonaiskustannukset ovat n. 16 m€ euroa, josta Lapin osuus n. 2 m€**
- ▲ **Hankepartnerit Suomessa**
  - Lapin liitto, Luonnonvarakeskus, Lapin Matkailuelinkeinon Liitto, Enontekiön kunta, Utsjoen kunta

**MOUNT
RESILIENCE**

Finnish Lapland Tourist Board

Lapin Matkailuelinkeinon Liitto on Lapin maakunnassa toimivien matkailuyritysten oma yhdistys, joka toimii edunvalvojana ja yhteistyöelimenä matkailun monipuolisessa kentässä. Yhdistys on perustettu 2010. Yhdistyksen tarkoituksena on valvoa matkailualalla toimivien yrittäjien yleisiä ja yhteisiä etuja, edistää jäsentensä välistä yhteistoimintaa ja parantaa alan yleisiä toimintaedellytyksiä ja nostaa matkailualan arvostusta. LME tuo esille lappilaisten matkailuyritysten äänen niin strategisessa suunnittelussa kuin kehittämishankkeissa ja lainsäädäntöuudistuksissakin. Yhteistyötä tehdään niin muiden edunvalvojen kuin koulutus- ja tutkimussektorin sekä julkisen sektorin kanssa.

**Funded by
the European Union**

Co-funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or CINEA. Neither the European Union nor CINEA can be held responsible for them.

Hankealueesta

▲ Lapin maakunta on pohjoisin osa Suomea ja Eurooppaa

- Alueena hyvin harvaan asuttua, välimatkat ovat pitkiä
- Lapissa on noin 180.000 asukasta (3% koko Suomesta), alueen koko on n. 100.366 km² (1/3 koko Suomesta)

▲ Kaksi Lapin kuntaa projektipartnereina ja demoalueina

- Enontekiöllä on n. 1.800 asukasta, Utsjoella n. 1.200
- Kunnat ovat **harvimmin asuttuja kuntia** Suomessa, 0.2 asukasta per km².
- **Luonnonsuojelu- ja erämaa-alueet** kattavat n. 80% Utsjoen alueesta ja n. 70% Enontekiön alueesta.
- **Kuntien elinkeinot** nojaavat pitkälti palvelualaan (n. 77%) kuten matkailuun välillisesti ja välittömästi, sekä alkutuotantoon (n. 10%) kuten poronhoitoon.

Miksi tästä pitää puhua juuri nyt?

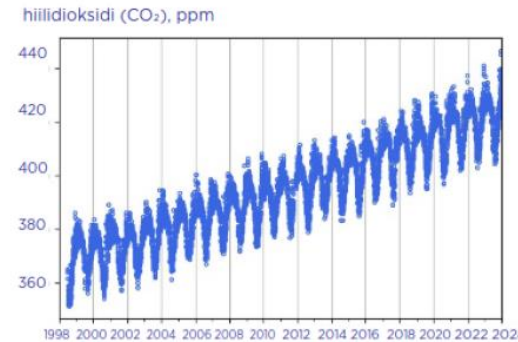
▲ Maapallo lämpenee tulevaisuudessa

- Monia vaikutuksia ilmastoon.
- Suuruus riippuu tulevaisuuden kasvihuonepäästöistä.
- Vuosien välinen vaihtelu säilyy.

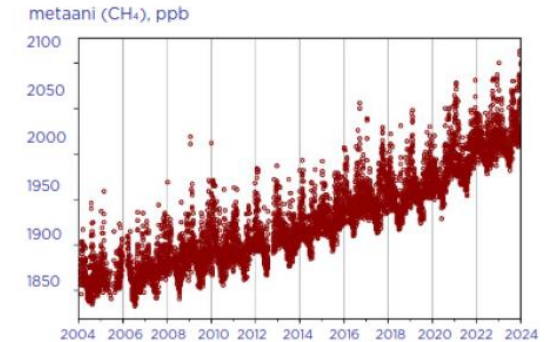
▲ Mitä tämä tarkoittaa Suomen Lapissa?

- Ilmastonmuutos ei ole matkailualalle enää kaukainen tulevaisuuden ilmiö.
- Muutokset näkyvät jo nyt sääolosuhteissa, sesonkien vaihteluissa ja luonnonympäristössä.
- Lapissa erityisen herkkiä ovat lumivarmuus, jääolosuhteet, reitistöjen kunto ja luonnon ennakoitavuus.
- Vaikutukset eivät koske vain talvimatkailua, vaan myös turvallisuutta, infrastruktuuria, henkilöstöä ja asiakaskokemusta.
- Samalla muuttuva ilmasto voi avata uusia mahdollisuuksia ympärivuotisuudelle ja uusille tuotteille.

PALLAS - SAMMALTUNTURI

PALLAS - SAMMALTUNTURI

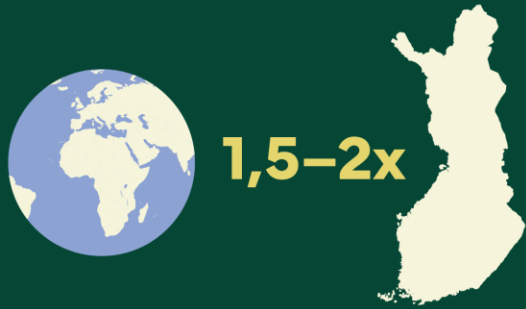

(ppm = parts per million, tilavuuden miljonasosa ja ppb = parts per billion, tilavuuden miljardisosa)

Muutaman vuosikymmenen päästä Lapissa on sellaiset ilmasto-olosuhteet, joita ei tällä hetkellä löydy Lapista.

ILMASTONMUUTOS ILMIÖNÄ JA ILMASTORISKIT MATKAILUALALLA

Lappi on erityisen herkkä ilmastonmuutoksen vaikutuksille

Suomi lämpenee 1,5–2 kertaa nopeammin kuin maapallo keskimäärin, erityisesti talvikaudella.

Lappi kattaa kolmanneksen Suomesta ja sijoittuu arktiselle alueelle,

jossa ilmasto lämpenee jopa 3–4 kertaa nopeammin kuin maapallo keskimäärin.

Ilmastonmuutos on merkittävä uhka Lapin matkailulle

Lapissa luonto ja ilmasto ovat aina määrittäneet elämisen ehdot.

Nyt erityisessä vaarassa ovat Lapin matkailun:

- 1 Luonto, maisemat ja elämyksellisyys
- 2 Kulttuuriperintö
- 3 Toimintavarmuus
- 4 Turvallisuus

Ilmastonmuutos ilmenee sääilmiöinä, jotka pahenevat, jos ilmastonmuutosta ei rajoiteta

	Keskilämpötila vuodessa	Suojapäiviä talvessa	Lumipeitteisyys vuodessa	Vesisateiden osuus talvisateista
Nykytila	-0,8°C	0–5	211 _{vrk}	n. 0–3%
Skenaario 2050 Päästöjä rajoitetaan, mutta ei riittävästi	+0,7°C	10–15	183–197 _{vrk}	n. 10%
Skenaario 2050 Päästöjä ei rajoiteta	+1,6°C	15–20	176–190 _{vrk}	n. 20%

Miltä tämä näyttää matkailuyrityksen arjessa?

▲ Esimerkkejä käytännön vaikutuksista

- Myöhästyvät lumet ja lyhenevät talvisesongit
- Vaihtelevat jää- ja sääolosuhteet
- Rankkasateiden vaikutukset reitteihin ja infrastruktuuriin
- Turvallisuusriskien kasvu ohjelmapalveluissa
- Muuttuvat asiakasodotukset ja vastuullisuusvaatimukset
- Kasvava tarve ympärivuotisille tuotteille
- Epävarmuus investointien suunnittelussa

Moni yrittäjä ei enää kysy tapahtuuko muutos, vaan miten nopeasti ja miten siihen pitäisi reagoida.

Mitä sopeutuminen matkailussa tarkoittaa?

▲ Sopeutuminen tarkoittaa matkailualalla käytännössä

- Riskien tunnistamista ja ennakointia
- Toimintojen mukauttamista muuttuviin olosuhteisiin
- Turvallisuuden ja jatkuvuuden varmistamista
- Uusien tuotteiden ja sesonkien kehittämistä
- Riippuvuuksien tunnistamista (esim. lumi, jää, sääolosuhteet)
- Yhteistyötä alueiden, yrittäjien ja muiden elinkeinojen välillä

Sopeutuminen ei ole vain reagointia ongelmiin, se on myös tulevaisuuden liiketoiminnan rakentamista.

ILMASTONMUUTOKSEEN SOPEUTUMISEN KEINOT LAPISSA

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tarkoittaa toimenpiteitä, joilla vähennetään ilmastonmuutoksen negatiivisia vaikutuksia ja hyödynnetään positiivisia mahdollisuuksia.

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen tuo matkailuyrityksille uusia taloudellisia haasteita.

Pitäisi investoida sopeutumiseen ja kestää nousevat kustannukset. Samaan aikaan matkailijoiden maksukyky heikkenee, ja hintojen nostaminen on vaikeaa.

Katse pidemmälle: Nyt tehtävät investoinnit ovat tärkeitä muuttuvassa maailmassa.

**Yhteisellä työllä
ilmastonkestävä
Lappi voi olla
matkakohteena:**

- 1 Fossiilivapaa
- 2 Luonnoltaan ja kulttuuriltaan rikas
- 3 Monimuotoinen
- 4 Sopeutuva ja uudistuva

Keinoja sopeutua ilmastonmuutokseen

Kriittisten yhteyksien ja toimintojen turvaaminen.

Vahinkojen ehkäiseminen luonnon omia prosesseja ja monimuotoisuutta hyödyntäen.

Talviolosuhteiden turvaaminen lumettamalla ja lunta säilömällä.

Sään ääri-ilmiöiden ennakoinnin ja niihin varautumisen vahvistaminen. Tiedotus ja hälytysjärjestelmien kehittäminen.

Tuulituhojen ja tautien ehkäisy metsien hoitoa kehittämällä ja metsien jatkuvalla peitteisyydellä.

Vaihtoehtoisten reittien ja palveluiden sopeuttaminen muuttuvaan ilmastoon.

Matkailuelinkeinon vahvistaminen ympärivuotiseksi ja tarjonnan monipuolistaminen.

Talouriskien tunnistaminen ja niihin varautuminen.

Mitä olemme kuulleet yrityksiltä?

▲ MountResilience-hankkeen aikana yritykset ovat nostaneet esiin esimerkiksi

- Epävarmuuden talvikausien ennakoitavuudesta
- Huolen turvallisuudesta muuttuvissa olosuhteissa
- Tarpeen kehittää ympärivuotista toimintaa
- Haasteet pienyritysten resurssien riittävydessä
- Tarpeen konkreettisille työkaluille ja esimerkeille

Yritykset kaipaavat erityisesti käytännönläheisiä ratkaisuja ja realistisia tapoja varautua muutoksiin.

MountResilience – mitä olemme rakentaneet?

▲ Hankkeessa on kehitetty matkailuyrityksille

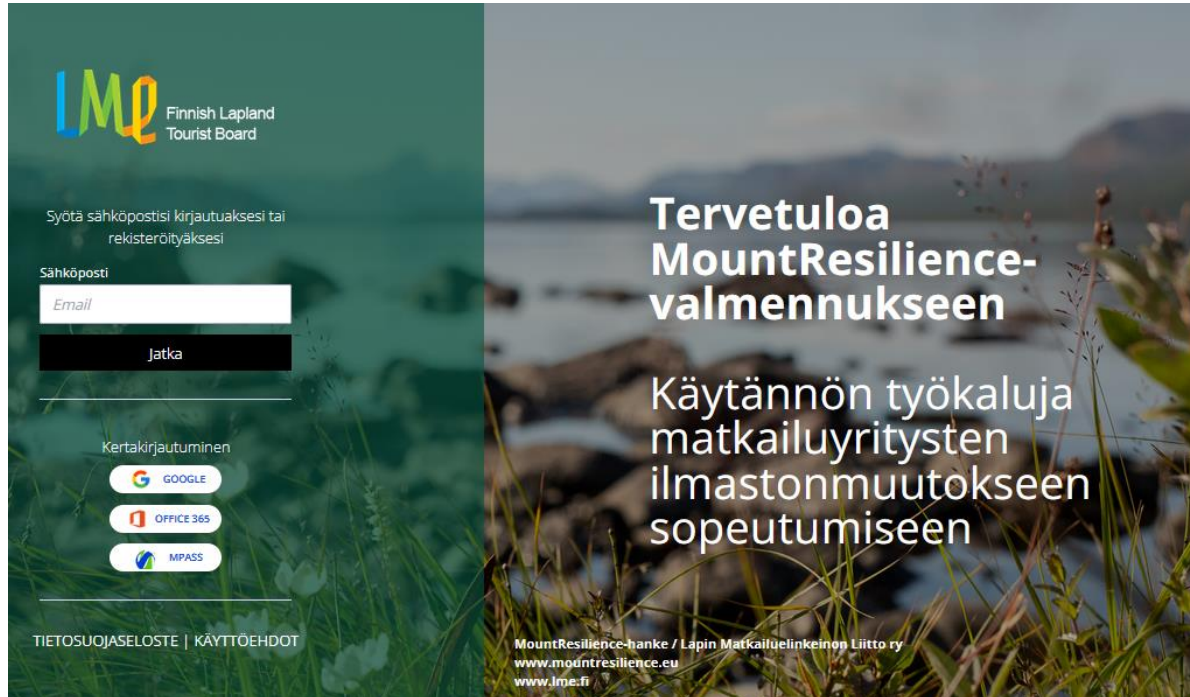
- Ilmastonmuutokseen sopeutumisen valmennuskokonaisuus
- Yrityskohtainen sopeutussuunnitelmamalli
- Skenaariotyöhön perustuvia harjoituksia
- Käytännön esimerkkejä Lapin matkailuyritysten näkökulmasta
- Pilotointi toteutetaan Enontekiön ja Utsjoen matkailuyritysten kanssa

▲ Valmennuksen tavoitteena on auttaa yrityksiä

- Tunnistamaan ilmastoriskejä
- Arvioimaan omaa haavoittuvuuttaan
- Rakentamaan konkreettisia sopeutumistoimia

Valmennusalusta

LMQ Finnish Lapland Tourist Board

Syötä sähköpostisi kirjautuaksesi tai rekisteröityäksesi

Sähköposti

Jatka

Kertakirjautuminen

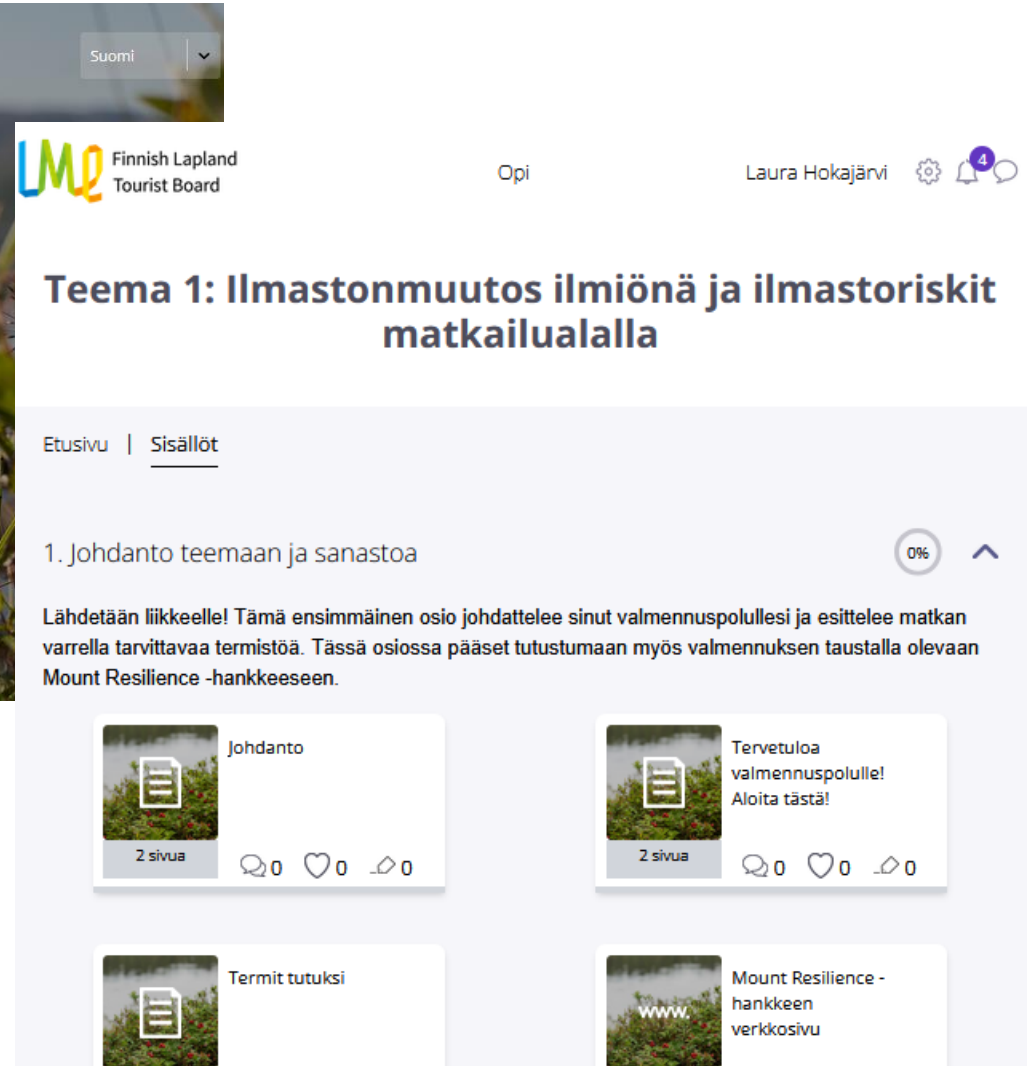
GOOGLE OFFICE 365 MPASS

TIETOSUOJASELOSTE | KÄYTTÖEHDOT

MountResilience-hanke / Lapin Matkailuelinkeinon Liitto ry
www.mountresilience.eu
www.lmq.fi

Tervetuloa MountResilience-valmennukseen

Käytännön työkaluja matkailuyritysten ilmastonmuutokseen sopeutumiseen

Suomi

LMQ Finnish Lapland Tourist Board

Opi Laura Hokajärvi

Teema 1: Ilmastonmuutos ilmiönä ja ilmatoriskit matkailualalla

Etusivu | Sisällöt

1. Johdanto teemaan ja sanastoa

0%

Lähdetään liikkeelle! Tämä ensimmäinen osio johdattelee sinut valmennuspolullesi ja esittelee matkan varrella tarvittavaa termistöä. Tässä osiossa pääset tutustumaan myös valmennuksen taustalla olevaan Mount Resilience -hankkeeseen.

- Johdanto (2 sivua)
- Tervetuloa valmennuspolulle! Aloita tästä! (2 sivua)
- Termit tutuksi
- Mount Resilience -hankkeen verkkosivu

Sopeutumissuunnitelma

HAAVOITTUVIEN TOIMINTOJEN JA RISKIEN TUNNISTAMINEN

Ennen tätä työvaihetta kannattaa suorittaa valmistuksen TEEMA 1. Käy läpi kuvatut tyypilliset ilmatoriskit ja haavoittuvuudet. Arvioi todennäköisyys ja käytä alavetovalikon vaihtoehtoja. Kuvaa tarkemmin merkittäviä riskejä.

FYYSISET RISKIT - Fyysiset riskit ovat ilmastonmuutoksesta suoraan aiheutuvia haittoja ihmisille, infrastruktuurille, luonnolle ja taloudelle. Fyysiset riskit jaetaan akuutteihin riskeihin kuten sään ääri-ilmiöt ja kroonisiin riskeihin kuten pidemmät ja pysyvämmät muutokset olosuhteissa.

	Kuinka todennäköiseksi arvioit riskin omassa toiminnassa		
1. Palvelut ja ohjelmapalvelut luonnossa	Todennäköisyys - Päästöjä rajoitetaan skenaariossa 2050 (RCP4.5)	Todennäköisyys - Päästöjä ei rajoiteta skenaariossa 2050 (RCP8.5)	Kuvaa tarkemmin tunnistettua haavoittuvuutta ja riskiä
Myrskyt: Puiden kaatuminen ja rakenteiden rikkoutuminen uhkaavat asiakasturvallisuutta.			
Lumipeitteisyyden vaihtelu : Epävakaat talviolosuhteet vaikeuttavat toiminnan suunnittelua ja palvelutarjontaa.			
Jään kantavuus: Epätasainen jäätyminen aiheuttaa vaarallisia heikkoja alueita.			
Ohjelmapalvelut vesillä : Vedenpinnan ja rantaviivan muutokset sekä sinileväesiintymät voivat haitata veneilyä ja muita vesillä tapahtuvia aktiviteetteja. Sään ääri-ilmiöt voivat aiheuttaa vaaratilanteita			

☰ Pääsivu 0 Taustatiedot 1 Ilmatoriskit 2 Sopeutumistoimenpiteet 3 Sopeutumispolku Kategoriat +

Kysymyksiä matkailualalle

- ▲ Millainen matkailu kestää muuttuvia olosuhteita?
- ▲ Miten rakennamme aidosti ympärivuotista toimintaa?
- ▲ Kuinka hyvin nykyiset matkailurakenteet kestävät ilmaston muutoksia?
- ▲ Miten tuemme pieniä yrityksiä sopeutumisessa?
- ▲ Olemmeko valmiita muuttamaan toimintamallejamme ajoissa?

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ei ole yksittäinen toimenpide, se on jatkuva prosessi, joka koskee koko matkailuekosysteemiä.

MountResilience-hankkeesta

<https://mountresilience.eu/fi/kotisivu/>

Ota yhteyttä

<http://www.lme.fi>

Laura Hokajärvi
Projektipäällikkö
laura.hokajarvi@lme.fi

Nina Forsell
Toiminnanjohtaja
nina.forsell@lme.fi